

Spis treści

WPROWADZENIE DO CYKLU „Prawo alimentacyjne. Zagadnienia problemowe” (J.M. Łukasiewicz, I. Ramus)	13
WSTĘP (Autorzy)	17

Część I ZAGADNIENIA SYSTEMOWE

Dział I Prawo prywatne

ROZDZIAŁ I: <i>Kilka uwag na temat alimentacji w prawie rzymskim</i> (Renata Świrgoń-Skok)	29
1. Wstęp	29
2. Rozwój obowiązku alimentacyjnego w prawie rzymskim	31
3. Obowiązek alimentacyjny w okresie cesarstwa	34
4. Realizacja obowiązku alimentacyjnego w prawie rzymskim	37
5. Inne przykłady powstania obowiązku alimentacyjnego w prawie rzymskim	39
6. Wnioski	41
ROZDZIAŁ II: <i>Ewolucja zasad alimentacji w polskim prawie rodzinnym</i> (Michał Chajda)	44
1. Wstęp	44
2. Charakter świadczenia alimentacyjnego	45
3. Zasady rządzące stroną podmiotową stosunku alimentacyjnego	47
4. Zasady rządzące wysokością i rodzajem świadczeń alimentacyjnych	50
5. Wnioski	53
ROZDZIAŁ III: <i>Prawo właściwe dla zobowiązań alimentacyjnych – ujęcie kolizyjnoprawne</i> (Katarzyna Anna Dadańska)	57
1. Wstęp	57
2. Źródła regulacji kolizyjnoprawnej zobowiązań alimentacyjnych	65

2.1. Źródła prawa międzynarodowego	65
2.2. Prawo polskie.	75
2.3. Prawo Unii Europejskiej.	77
3. Prawo właściwe dla alimentów w świetle Protokołu haskiego z 23 listopada 2007 r.	79
3.1. Ogólna charakterystyka Protokołu haskiego z 2007 r.	79
3.2. Zakres statutu alimentacyjnego oraz zakres zastosowania Protokołu haskiego	83
3.3. Wybór prawa	87
3.4. Łączniki stosowane w razie braku wyboru prawa.	89
3.5. Alimenty w stosunkach między małżonkami	95
3.6. Środki obrony dłużnika alimentacyjnego	98
4. Wnioski	99
 ROZDZIAŁ IV: <i>Strony stosunku zobowiązaniowego – zarys problematyki</i> (Jakub M. Łukasiewicz)	
1. Wstęp.	106
2. Pojęcie stosunku prawnego – zagadnienia ogólne.	107
3. Stosunek alimentacyjny jako stosunek konkretny i stosunek potencjalny	111
4. Element podmiotu i strony stosunku alimentacyjnego potencjalnego i skonkretyzowanego.	114
5. Forma uczestnictwa w postępowaniu alimentacyjnym	122
6. Wnioski	125

Dział II
Prawo publiczne

ROZDZIAŁ V: <i>Prawo do świadczenia z funduszu alimentacyjnego</i> (Tomasz Dąbrowski, Adam Orliński).	
1. Wstęp.	129
2. Wymogi przyznawania świadczeń z funduszu alimentacyjnego	130
2.1. Osoby uprawnione.	130
2.2. Wiek osoby dziecka, kontynuacja nauki i niepełnosprawność	132
2.3. Dochód	133
2.4. Ustawowe wyłączenia prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego	136
2.5. Wysokość świadczeń z funduszu alimentacyjnego	137

3. Zasady, tryb przyznawania i wypłacania świadczeń z funduszu alimentacyjnego.	138
3.1. Dokumenty wymagane do ustalenia prawa do świadczenia z funduszu alimentacyjnego.	138
3.2. Organ właściwy w sprawach z funduszu alimentacyjnego	141
3.3. Ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego i ich wypłata	142
3.4. Wstrzymanie wypłat świadczeń z funduszu alimentacyjnego . .	144
3.5. Nienależne pobranie świadczeń	145
4. Wnioski	146
 ROZDZIAŁ VI: <i>Odpowiednie stosowanie przepisów kodeksu postępowania administracyjnego w sprawach przyznawania i wypłacania świadczeń z funduszu alimentacyjnego</i> (Agnieszka Skóra)	
1. Wstęp.	150
2. Znaczenie preambuły ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.	151
3. Odpowiednie stosowanie prawa. Uwagi teoretyczne	154
4. Krąg współuczestników w postępowaniu o przyznanie i wypłacanie świadczeń z funduszu alimentacyjnego (legitymacja dłużnika alimentacyjnego).	155
5. Stosowanie przepisów art. 34 k.p.a. o ustanowieniu kuratora strony nieznannej z miejsca pobytu pełniącego obowiązki w postępowaniu administracyjnym	162
 ROZDZIAŁ VII: <i>Dyscyplinowanie dłużników alimentacyjnych (rozważania na tle dwóch wyroków Trybunału Konstytucyjnego dotyczących odbierania im prawa jazdy)</i> (Marek Andrzejewski)	
1. Wstęp.	168
2. Konteksty sporu o postawę względem zjawiska niealimentacji. . . .	170
3. O wyższości funkcji dyscyplinującej funduszu alimentacyjnego nad jego funkcją socjalną.	176
4. Odbieranie prawa jazdy	181
5. Wnioski	195
 ROZDZIAŁ VIII: <i>Opodatkowanie alimentów</i> (Ireneusz Nowak)	
1. Wstęp.	199
2. Powszechność opodatkowania w podatku dochodowym od osób fizycznych	200
3. Alimenty jako przychód podatkowy	202

4. Zwolnienie podatkowe alimentów	204
5. Zwolnienie podatkowe alimentów w praktyce	208
6. Wyłączenie z opodatkowania świadczeń na zaspokojenie potrzeb rodziny	216
7. Wnioski	222

Dział III
Prawo karne

ROZDZIAŁ IX: <i>Problem karalności za przestępstwo niealimentacji</i> (Michał Pietkiewicz)	231
1. Wstęp	231
2. Rys historyczny	232
3. Cele i funkcje prawa karnego a przeciwdziałanie zjawisku niealimentacji	237
4. Ustawowe znamiona przestępstwa niealimentacji ze szczególnym uwzględnieniem strony przedmiotowej	239
5. Tryb ścigania	246
6. Ustawowy i sądowy wymiar kary	248
7. Wnioski	250
ROZDZIAŁ X: <i>Przestępstwo niealimentacji a europejski nakaz aresztowania</i> (Grzegorz Skrobotowicz)	255
1. Wstęp	255
2. Obowiązek alimentacyjny	256
3. Przestępstwo „niealimentacji”	259
4. Stosowanie europejskiego nakazu aresztowania w kontekście przestępstwa z art. 209 k.k.	262
5. Wnioski	270

Część II
REALIZACJA UPRAWNIENÍ ALIMENTACYJNYCH
(ZAGADNIENIA PROCEDURALNE)

Dział I
Międzynarodowe postępowanie cywilne

ROZDZIAŁ XI: <i>Dochodzenie roszczeń alimentacyjnych w stosunkach transgranicznych na podstawie Konwencji nowojorskiej z 1956 r.</i> (Anna Dąbrowska)	277
1. Wstęp	277
2. Cel Konwencji nowojorskiej	279
3. Wyznaczenie Organu przesyłającego i Organu przyjmującego	282
4. Wymagane dokumenty do złożenia wniosku i ich przekazywanie	283
5. Czynności Organu przyjmującego	286
6. Wnioski	289

ROZDZIAŁ XII: <i>Egzekucja alimentów z Anglii na podstawie przepisów prawa unijnego</i> (Magdalena Aksamitowska-Kobos, Jakub M. Łukasiewicz)	292
1. Wstęp	292
2. Tryb dochodzenia alimentów od zobowiązanego przebywającego w Anglii	294
2.1. Wniosek do organu centralnego w Polsce	294
2.2. Przekazanie do angielskiego organu centralnego	296
2.3. Rejestracja w sądzie magistrałkim	296
2.4. Uznanie orzeczenia tzw. <i>exequatur</i>	297
2.5. Wydanie nakazu alimentacyjnego	297
2.6. Egzekucja alimentów	298
2.7. Otrzymanie czeków przez uprawnionego	298
3. Wady i zalety rozporządzenia 4/2009 w zakresie egzekucji alimentów od zobowiązanego przebywającego w Anglii	299
4. Wnioski	301

Dział II
Krajowe postępowanie cywilne

ROZDZIAŁ XIII: <i>Roszczenia alimentacyjne i ułatwienia w ich dochodzeniu przed sądem</i> (Joanna Studzińska)	307
---	-----

1. Wstęp	307
2. Natura roszczenia alimentacyjnego	308
3. Ułatwienia proceduralne dla dochodzenia roszczeń alimentacyjnych w postępowaniu rozpoznawczym.	317
4. Dochodzenie roszczeń alimentacyjnych a zwolnienie od kosztów sądowych	336
5. Wnioski	339
 ROZDZIAŁ XIV: <i>Pośmiertne ustalenie ojcostwa a obowiązek alimentacyjny (Iwona Ramus)</i>	
1. Wstęp	343
2. Legitymacja czynna	344
3. Legitymacja bierna.	345
3.1. Kurator	345
3.1.1. Ustanowienie kuratora	345
3.1.2. Status kuratora.	347
3.1.3. Problem braku zgody strony na przeprowadzenie dowodu biologicznego	348
3.2 Interwencja uboczna	356
3.2.1. Pozycja procesowa	356
3.2.2. Przypozwanie w kontekście przeprowadzenia dowodu biologicznego	357
3.2.3. Uwagi <i>de lege ferenda</i>	360
4. Dochodzenie roszczeń alimentacyjnych	362
4.1. Roszczenia alimentacyjne wobec spadkobierców.	362
4.2. Regres alimentacyjny	367
5. Wnioski	368
 ROZDZIAŁ XV: <i>Zasądzenie świadczeń alimentacyjnych z datą wsteczną (Agnieszka Skorupka)</i>	
1. Wstęp	371
2. Zasądzenie alimentów z datą wsteczną – analiza orzecznictwa.	372
3. Wykładnia przepisu art. 137 § 2 k.r.o.	374
4. Charakter roszczenia regresowego	377
5. Okres przedawnienia, zawieszenie i przerwanie biegu terminu przedawnienia roszczeń alimentacyjnych.	379
6. Uwagi procesowe na tle art. 137 § 2 k.r.o.	383
7. Wnioski	386

ROZDZIAŁ XVI: <i>Zakres świadczeń alimentacyjnych określonych w ugodzie sądowej i pozasądowej</i> (Anna Urbańska-Lukaszewicz)	389
1. Wstęp	389
2. Zakres świadczeń alimentacyjnych	390
3. Usprawiedliwione potrzeby uprawnionego	395
4. Zarobkowe i majątkowe możliwości zobowiązanego	398
5. Ugoda sądowa i pozasądowa	399
6. Ugoda jako tytuł egzekucyjny	402
7. Fikcyjne postępowania alimentacyjne	403
8. Rola sądu podczas zawierania ugody	404
9. Wnioski	410
ROZDZIAŁ XVII: <i>Egzekucja świadczeń alimentacyjnych</i> (Kinga Flaga-Gieruszyńska, Piotr Osowy)	413
1. Wstęp	413
2. Uprzywilejowana cecha świadczeń alimentacyjnych	415
3. Odrębności egzekucji świadczeń alimentacyjnych	420
4. Egzekucja świadczeń alimentacyjnych w aktach prawa międzynarodowego	428
5. Wnioski	430
 Bibliografia 	
AKTY NORMATYWNE	435
TEKSTY ŹRÓDŁOWE	441
LITERATURA	442
ORZECZNICTWO	464
INNE ŹRÓDŁA	472
SPIS TREŚCI: <i>Prawo alimentacyjne. Zagadnienia materialne</i> (Tom II)	475